

ТЕОРЕТИЧНІ ПІДХОДИ ДО ВИЗНАЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ КАТЕГОРІЇ «КАПІТАЛІЗАЦІЯ»

У статті досліджувалися об'єктний і процесний підходи до трактування сутності економічної категорії «капіталізація», детально аналізувалися існуючі визначення даної економічної категорії, розмежовувалися наявні дефініції між зазначеними підходами. В результаті аналізу сутнісних характеристик економічної категорії «капіталізація» удосконалене її визначення як процес, мінливий у часі, що формує вартість підприємства в результаті кругообігу капіталу, приросту доданої вартості, накопичення реінвестованого прибутку, кінцевим наслідком якого є зростання цінності підприємства, що характеризує ефективність господарської діяльності підприємства, стійкість до впливів зовнішнього середовища, конкурентоспроможність, створює резерви майбутнього економічного зростання.

Ключові слова: капітал, капіталізація, вартість, об'єктний підхід, процесний підхід.

G. S. MAKAROVA

Prydniprov'ska State Academy of Civil Engineering and Architecture, Dnipropetrovs'k, Ukraine

THE THEORETICAL APPROACHES TO THE DEFINITION OF THE ECONOMIC CATEGORY "CAPITALIZATION"

The aim of the research – the particular investigation of the essence of the object and process approaches to the definition of the term "capitalization", the deepening of the determination of this economic category. The object and process approaches to the determination of the essence of the economic category "capitalization" are investigated in the article, the existent definitions of this economic category are analyzed, the existent definitions are differentiated between these two approaches. The analysis of the essential descriptions of the economic category "capitalization" allow to improve its definition as a floating in time process, which forms the enterprise's value as a consequence of the capital cycle, the growth of the add value, the accumulation of the ploughed-back profit, the ultimate result of which is the increase in the enterprise value, which characterizes the effectiveness of the economical activity of the enterprise, the resistance to the environmental influences, the competitiveness, produces the reserves for future economic growth.

Keywords: capital, capitalization, value, object approach, process approach.

Постановка проблеми. В сучасній економічній літературі термін «капіталізація» зустрічаються порівняно часто має значну кількість визначень у різних сферах. Так, в реальному секторі економіки «капіталізація» трактується як перетворення частини прибутку або всього прибутку в активи підприємства. В банківській сфері – як приєднання відсоткових доходів до основного вкладу із подальшим нарахуванням відсотків на збільшену суму вкладу (капіталізація відсотків) або збільшення вкладу за рахунок доходів від нарахованих відсотків (капіталізація вкладу). Також зустрічаються наступні визначення даної категорії, як визначення вартості майна за прибутком, який воно приносить; як синонім ринкової капіталізації (вартість підприємства, яка визначається шляхом множення його акцій і облігацій на їх ринкову вартість). Зустрічається поняття «ринкова капіталізація» акціонерного підприємства – вартість всіх його акцій, тобто ціна, яку необхідно було б заплатити у випадку його купівлі (якщо не враховувати зміну ціни акцій в процесі їх купівлі). Близьким до попереднього визначення є такі трактування – добуток ринкової вартості акцій підприємства на кількість всіх акцій, що становлять акціонерний капітал; результат перетворення в акціонерний капітал позикових зобов'язань підприємства. Зустрічається така дефініція капіталізації – оцінка вартості підприємства (матеріального і інтелектуального капіталу), земельної ділянки, цінних паперів і іншого майна, яка визначається шляхом розрахунку приведеної суми очікуваних доходів, яку беруть за весь період майбутнього використання [1].

Все зазначене вказує на те, що незважаючи на безумовну актуальність категорії «капіталізація» в ринковій економіці, розмаїття трактувань даного поняття, потрібне подальше дослідження даної категорії.

Аналіз останніх досліджень. У багатьох працях вітчизняних і закордонних вчених досліджено економічну категорію «капіталізація», таких як Дж. Кейнс, К. Маркс, О.С. Абрамов, О.М. Азрилян, В.В. Баліцька, Г.Я. Барунов, Д.О. Волошин, О.В. Гальцева, А.А. Гриценко, Ю.В. Єжов, С.Г. Журавін, Ш.М. Ідрисов, В.В. Казинцев, А.Т. Касумян, О.О. Корольова, М.А. Козоріз, М.А. Ледкова, М.В. Лозова, О.В. Локтєв, Т.О. Малова, В.О. Мандибуря, С.В. Мочерний, В.М. Немцев, О.М. Овсяннікова, Г.В. Осовська, О.Я. Побурко, Д.М. Розенберг, Ю.А. Туринський, М.Й. Хорунжий, Г.І. Хотинська, А.С. Челноков та ін.

Детальний аналіз наукових досліджень дає можливість виділити два основні підходи до трактування сутності економічної категорії «капіталізація». Перший підхід концентрує увагу на капіталізації як на безпосередньому наслідку процесів перетворення майбутніх грошових потоків у додаткову вартість, тобто об'єктний підхід, другий підхід зосереджується на дослідженні сукупності цих процесів – процесний підхід. Актуальним є подальше дослідження наявних пропозицій щодо трактування сутності означеної

економічної категорії, їх класифікація, з метою поглиблення її розуміння; сутності об'єктного і процесного підходів.

Метою статті є детальне дослідження сутності об'єктного і процесного підходів до визначення терміну «капіталізація», поглиблення трактування даної економічної категорії.

Виклад основного матеріалу. Термін «капіталізація» отримав своє походження від загальновідомого терміну «капітал». У відмінності цих двох термінів і полягає розуміння сутності капіталізації як категорії. Рівень капіталізації підприємства визначається обраною стратегією розвитку і ефективністю системи економічних відносин на ньому. Капітал, виходячи із загальновизначених визначень даної категорії, представляє собою завершену вартісну форму і виступає в цьому сенсі статичною величиною. Термін же «капіталізація» в самій своїй назві несе рух, динамізм, розвиток і по відношенню до об'єкта дослідження – підприємства, цей динамізм проявляється і реалізується безпосередньо у вигляді певного процесу.

В економічній літературі [2, 3] від капіталом підприємства в кількісному аспекті розуміють певну статичну величину вартості. Виходячи з того, що в ринковій економіці головна мета розвитку підприємства полягає в максимізації його ринкової вартості, то й процес капіталізації підприємства, як головний, повинен бути з нею пов'язаний. Потрібно відмітити, що капіталізація підприємства пов'язана не тільки з прибутком, а і з іншими джерелами фінансування його діяльності, у тому числі і з зовнішніми. Підтвердженням того, що зовнішнє фінансування є важливою складовою процесу капіталізації, виступає той факт, коли підприємство в результаті ефективної кредитної політики отримує за рахунок ефекту фінансового левериджу додатковий дохід і тим самим збільшує свої можливості по забезпеченню зростання ринкової вартості підприємства, тобто можливості його капіталізації [4].

Сутність об'єктного підходу до трактування сутності економічної категорії «капіталізація», як показника оцінки ринкової вартості підприємства, базового для оцінки вартості підприємств на фондовому ринку докладно подано у працях таких вчених, як Барунов Г.Я., Єжов Ю.В., Ідрисов Ш.М., Казинцев В.В., Корольова О.О., Овсяннікова О.М., Челноков А.С. В економічному тлумачному словнику під капіталізацією розуміється процес визначення вартості об'єкта оцінки на підставі чистого операційного або рентного доходу від його використання [5]. «Капіталізація» також розглядається, як показник ринкової вартості компанії на фондовому ринку, що визначається як добуток суми цінних паперів емітента, випущених в обіг на їх ринкову ціну (ринкова капіталізація) [6]. Так, у роботі Овсяннікової О.М. [7] викладено найбільш поширену концепцію тлумачення смислового значення терміну «ринкова капіталізація» відповідно до об'єктного підходу, проаналізовано методологічну базу її оцінки, заснованої на розрахунку вартості господарюючого суб'єкта як майнового комплексу та виробничої одиниці. У словнику сучасної економічної теорії Макміллана поняття «капіталізація» розглядається як – загальна ринкова вартість випущеного компанією акціонерного капіталу називається її ринковою капіталізацією. Крім того, під терміном «капіталізація» розуміється перехід чистого нерозподіленого прибутку або резервів в акціонерний капітал [8].

У великій радянській енциклопедії подано трактування капіталізації як «процес створення фіктивного капіталу» [9]. Фіктивний капітал у цьому визначенні розуміється як такий, «якого в дійсності не існує», при цьому зауважується, що мова йде про «емітовані цінні папери (акції, облигації корпорацій та держави), які стають капіталом, що приносить відсотки... оскільки вся маса фіктивного капіталу являє собою капіталізований дохід, то зміна його вартості не залежить від руху вартості реального (дійсного) капіталу, який він представляє» [9]. Отже, фіктивний капітал не стільки залежить від матеріальної форми капіталу, скільки від людської здатності до спекуляцій із цінними паперами на біржі. Вищевикладене дозволяє зробити висновок про те, що у даному трактуванні капіталізації увагу зосереджено на грошовій формі капіталу, завдяки якій можливою стає оцінка руху вартості та яка є визначальною рушійною силою у забезпеченні капіталізації за першим трактуванням.

Визначення капіталізації через створення фіктивного капіталу відображує об'єктний підхід у розумінні капіталізації як ринкової вартості підприємства. Даний підхід сприяв виникненню поняття ринкової капіталізації. Так в економічному словнику за ред. О.М. Азриліяна трактування капіталізації як процесу, поданого у Великій радянській енциклопедії та наведеного вище за текстом, доповнено визначенням саме ринкової капіталізації: «ринкова капіталізація – вартість цінного паперу, що встановлюється за допомогою котирування на фондовій біржі... Відрізняють капіталізацію акціонерної компанії (добуток курсової вартості акцій компанії на кількість акцій, що складають її акціонерний капітал)» [10]. В наведеному визначенні капіталізації відбито її сутність як результату процесу, який оцінюється набутою (ринковою) ціною акцій підприємства-емітента.

Наведений зміст у поняття капіталізації вкладає багато інших вчених. О.Є. Абрамов вважає, що капіталізацією є «вартість компанії, що визначається ринковою ціною її емітованих звичайних акцій, які знаходяться в обігу» [11]. Таке саме визначення дають Д.О. Волошин та О.В. Локтев, які «під капіталізацією у загальному плані розуміють оцінку рівня вартості компанії на конкретну дату» [12]. Через зауваження «на конкретну дату» ці автори зосередили увагу на такій характеристиці вартості підприємства як мінливість у часі, що насамперед, як ми вважаємо, визначається ефективністю управлінських рішень [13].

Згідно з процесним підходом «капіталізація» розглядається наступним чином:

По-перше, як процес перетворення ресурсів у вартість, що створюють додану вартість. В основу дослідження тлумачень капіталізації покладена теорія К. Маркса, яка вперше детально розглянула економічну природу капіталу та капіталізації як певну систему соціально-економічних відносин. Так, класичним вважається визначення, представлене в роботах К.Маркса, в яких, під капіталізацією розумілося перетворення частини прибутку (доходу) або всього прибутку (доходу) в додатковий капітал, додаткові фактори виробництва (засоби праці, предмети праці, робочу силу і т. д.) та використання його на розширення виробництва [14].

У Великій радянській енциклопедії подано друге визначення капіталізації як «перевтілення доданої вартості у капітал, тобто використання її на розширення капіталістичного виробництва» [9]. Таке трактування повністю відображає основи теорії доданої вартості, сформованої К. Марксом, який стверджував, що «...за нормальних умов одна частина доданої вартості завжди має витратитися як дохід, а інша частина – капіталізуватися» [15]. К. Маркс не сформулював визначення капіталізації, проте зауважив на перевтіленні вартості у капітал, що згідно його розуміння, означає саме капітальні витрати підприємства і ілюструє розроблену їм формулу руху вартості «гроші – товар – гроші» ($G - T - G'$): «вартість стає... саморухомою вартістю, саморухомими грошима, і як така вона – капітал» [15]. Очевидно, що у розумінні вартості К. Марксом вона є абстрактним поняттям (і навіть поняттям, прихованим у товарі), а не конкретним, яке притаманне сьогоденному етапу розвитку економічної науки. Відображується вартість у ціні товару, яка виступає грошовим виразом вартості, матеріалізованої праці у товарі, а також встановлює конкретні пропорції обміну товару на гроші при кожному акті купівлі-продажу.

По-друге, як процес трансформації доходів у загальний капітал підприємства (Кейнс Дж., (грошова форма накопичення), Козоріз М.А., Ледкова М.А., Малова Т.О., Мочерний С.В., Осовська Г.В., Побурко О.Я., Туринський Ю.А.).

В.О. Мандибурра визначає капіталізацію як систему відносин, що виникають у процесі накопичення капіталу, тобто процесу, в результаті якого відбувається зростання обсягів авансованого (статутного) капіталу [16].

Згідно термінологічного словника Д.М. Розенберга [17], капіталізація — це процес перетворення «чогось» в капітал; загальна сума, на яку компанія випустила цінні папери, загальна сума коштів, інвестованих власниками в компанію (підприємство).

В економічній енциклопедії за редакцією Мочерного С.В. капіталізація трактується як процес використання частини додаткової вартості на розширення капіталістичного виробництва, а також як процес вкладання частини доходів у цінні папери й отримання на них прибутку у формі відсотка [6].

Наведене трактування капіталізації притаманне і сучасним вченим. С.Г. Журавін, В.М. Немцев та М.В. Лозова розуміють, що та частина доданої вартості, яка капіталізується, є прибутком, що спрямовується на зростання обсягів використовуваного капіталу, та трансформують визначення капіталізації, наведене у великій радянській енциклопедії, шляхом певних доповнень у наступне: «капіталізація може бути представлена як система економічних відносин з приводу накопичення капіталу через спрямування частини прибутку на збільшення обсягів використовуваного капіталу, що призводить до нарощення вартості підприємства» [18]. Зауважимо, що ці науковці виокремили одну з конкретних форм, в якій може відбуватися процес капіталізації підприємства, – капіталізацію прибутку.

Аналізуючи даний науковий підхід до визначення поняття «капіталізація» виявлено, що у трактуваннях, подібних до вищенаведених, досліджувана дефініція надає капіталізації змісту процесу (або процесного змісту), акцентуючи увагу на процесі як тривалій у часі послідовності певних дій, наприклад, реінвестування прибутку. Чимало вчених таке змістовне розуміння капіталізації ототожнюють із дефініцією «реальна капіталізація». Так, Г.І. Хотинська та О.В. Гальцева стверджують: «Якщо... підприємство реінвестує прибуток, спрямовуючи його на поповнення позаобігових активів... та обігових активів..., то відбувається реальна капіталізація» [19]. Такої ж позиції щодо реальної капіталізації дотримується М.І. Матвієнко, при цьому розширюючи перелік різновидів конкретних форм капіталізації: «Дане явище (реальна капіталізація – А.Ю.) пов'язане, передусім, з прийняттям власниками підприємства рішень щодо використання частини особистого майна (капіталізація майна), чистого прибутку (капіталізація прибутку) або автоматичного реінвестування дивідендів (капіталізація дивідендів) з метою розширення виробництва» [20]. Очевидним є те, що реальна капіталізація є процесом, в якому відслідковується зміна форм вартості, трансформація однієї предметної форми в іншу, а саме грошової форми (у вигляді об'єкта капіталізації) у товарну (у вигляді активів): «гроші - товар». Можна зробити висновок, що таким чином відбувається матеріалізація вартості через трансформацію її предметних форм.

Сучасна концепція економіки підприємництва базується не на дослідженні прибутку, як статичного показника ефективності підприємства за певний період, а на дослідженні вартості компанії та динаміки її змін. Капіталізація є тим процесом, що формує вартість підприємства, це процес перетворення активів у новий капітал. Кругообіг такого процесу і частина доданої вартості, що при цьому буде виділятися, і є характеристикою процесу капіталізації, зокрема, і ефективності господарської діяльності, взагалі [21].

Хорунжий М.Й. наголошує, що інвестування (вливання) капіталу в будь-яку сферу ще не є ознакою

капіталізації, яка настає лише тоді, коли частку прибутку, одержаного від інвестування, спрямовуватимуть на розширення виробництва [22]. Однак, при цьому не враховано, що вливання капіталу, який спрямовується на розширення виробництва, теж буде капіталізацією, оскільки це вартість, котра створює додану вартість. Послідує вкладання доданої вартості у розширення виробництва буде характеризуватися як капіталізація власних доходів. Отже, мова йде про два джерела наповнення капіталу [23].

Певні вчені розглядають капіталізацію, як трансформацію ресурсів і створення крім вартості цих ресурсів ще і певну додану вартість, виділяють поняття ресурсної складової капіталізації. Так, В.В. Баліцька виділяє поняття капіталізації факторів виробництва, під яким розуміє процес втягнення факторів виробництва у ринковий обіг у якості засобів виробництва, де може бути сформована їх ринкова вартість. За думкою цього автора капіталізація ресурсів це складова реальної капіталізації. В.В. Баліцька також виділяє капіталізацію процесу виробництва, що утворює додану вартість, та капіталізацію результатів виробництва, що перетворює створену додану вартість на новий капітал. І, врешті, процес капіталізації вважається завершеним, коли фактори виробництва відтворюються як наслідок капіталізації його результатів [24]. Приблизно подібної думки підтримується і А.А. Гриценко, називаючи капіталізацію ресурсів одним із етапів процесу капіталізації. Цікавим є у вченого виділення двох взаємопов'язаних фаз капіталізації – прямої (перетворення ресурсів у нову вартість (новий капітал) та зворотної (перетворення нової вартості в нові ресурси) [25]. Побурко О.Я. називає капіталізацією процес перетворення власності, прибутку підприємства і залучених ресурсів у капітал. Відповідно до такої трактовки, автор, очевидно передбачає існування капіталізації власності, капіталізації прибутку і капіталізації ресурсів. Тобто капіталізація ресурсів є перетворенням залучених ресурсів у капітал [26].

На думку Касумяна А.Т., ресурсна капіталізація – це циклічний процес перетворення ресурсів у вартість (продукцію, реальний дохід) в різних капітальних формах та його кругообіг і часткове перетворення знов у ресурси. Ресурсна складова капіталізації підприємства фактично показує ту частку вартості підприємства, яка досягається за рахунок капіталізації (перетворення у капітал) ресурсів [21].

Висновки і перспективи подальших досліджень. Трактуючи капіталізацію як критерію оцінювання ринкової вартості підприємства на даний момент є найпопулярнішим. Проте, таке трактування у рамках об'єктного підходу не відображає повністю зміст значення терміну, оскільки виступає лише як індикатор фондового ринку. Враховуючи те, що чимало підприємств не є публічними, тобто не виходять на ринок фінансового капіталу, то визначення і оцінювання процесів капіталізації за допомогою такої методики є недоречними.

Огляд підходів різних авторів до визначення капіталізації дозволяє зробити ряд висновків:

- 1) в сучасній вітчизняній економічній літературі можна виділити два підходи до трактування сутності економічної категорії «капіталізація»: об'єктний і процесний;
- 2) у рамках об'єктного підходу «капіталізація» розглядається як показник оцінки ринкової вартості підприємства або як загальний об'єм акціонерного капіталу компанії; з точки зору процесного підходу «капіталізація» визначається як трансформація доходів в капітал, або накопичення власного капіталу;
- 3) «капіталізація» досліджується ученими в трьох аспектах: інвестиційному, маркетинговому і фінансовому;
- 4) нарощення або накопичення власного капіталу за рахунок сформованих доходів або їх частини – один з найпоширеніших варіантів трактування капіталізації, що розкриває, головним чином, сутність капіталізації компанії. Проте, дане визначення завузьке, що говорить про необхідність розширювального трактування капіталізації [6].

Незважаючи на багатогранність досліджених сутнісних характеристик даної економічної категорії, на нашу думку, капіталізація виступає як процес, мінливий у часі, що формує вартість підприємства в результаті кругообігу капіталу, приросту доданої вартості, накопичення реінвестованого прибутку, кінцевим наслідком якого є зростання цінності підприємства, що характеризує ефективність господарської діяльності підприємства, стійкість до впливів зовнішнього середовища, конкурентоспроможність, створює резерви майбутнього економічного зростання.

Література

1. Олексенко Л.В. Капіталізація підприємств харчової промисловості як фактор підвищення конкурентоспроможності продукції / Л.В. Олексенко // Регіональна економіка. – 2008. – № 3. – С. 175–181.
2. Мельник Л.М. Конкретизація понять капіталізації підприємства / Л.М. Мельник // Економічні науки: Вісник Хмельницького національного університету. – 2009. – № 4. Т. 3. – С. 24–29.
3. Бланк І.А. Управленню прибутком / І.А. Бланк. – К. : Эльга, Ника- Центр, 1998. – 544 с.
4. Турило А.А. Удосконалення сутності капіталізації підприємства / А.А. Турило, С.В. Гушко // Вісник Криворізького національного університету. – 2013. – № 34. – С. 264–266.
5. Гордієнко К.Д. Економічний тлумачний словник. Понятійна база законодавства України у сфері економіки / К.Д. Гордієнко. – вид. 2-е, перероб. і доп. – К. : КНТ, 2007. – 360 с.
6. Економічна енциклопедія : у 3 т. : Т. 1. А-К / [за ред. С.В. Мочерного]. – Тернопіль : Академія народного господарства, 2000. – 683 с.

7. Овсянникова О.Н. Капитализация промышленных предприятий России как фактор повышения их хозяйственной устойчивости : автореф. дис. на получение науч. степени канд. экон. наук : спец. 08.00.05 "Экономика и управление народным хозяйством (экономика, организация и управление предприятиями, отраслями, комплексами)". – Москва, 2002. – 31 с.
8. Словарь современной экономической теории Макмиллана / [общ. ред. Д.У. Пирса ; пер. с англ. Дж. Т. Аддисона]. – М. : ИНФРА-М, 1997. – 608 с.
9. Большая Советская Энциклопедия / гл. ред. А. М. Прохоров. – 3-е изд. – М. : Советская энциклопедия, 1973. – Т. 11. – 608 с.
10. Экономический словарь / под ред. А.Н. Азрилияна. – М. : Институт новой экономики, 2007. – 1152 с.
11. Абрамов А.Е. Рыночная капитализация – понятие, показатели и сферы их применения / А.Е. Абрамов // Акционерное общество. – 2003. – № 3(4). – С. 51–55.
12. Волошин Д. А. Расчет капитализации компании и нематериальные активы в ее формировании / Д. А. Волошин, А. В. Локтев // Экономика и производство. – 2009. – № 3. – С. 37–43.
13. Могилова А.Ю. Капіталізація підприємств: теорія і практика / А.Ю. Могилова // Економічні науки: Збірник наукових праць Луцького національного технічного університету. – 2012. – № 9 (34), Ч. 1. – С. 219–227.
14. Маркс К. Капитал. Критика политической экономии / К. Маркс. – М.: Политиздат, 1967. – Т.1. – Кн.1. – 908 с.
15. Маркс К. Капитал. Критика политической экономии / К. Маркс. – М. : Политиздат, 1974. – Т.2. – Кн. 2. – 648 с.
16. Самченко Ж. В. Особливості застосування методів оцінки ринкової капіталізації компанії в умовах переходу України на МСФО / Ж. В. Самченко, О. В. Манойленко // Вісник Нац. техн. ун-ту "ХПІ" : зб. наук. пр. Темат. вип.: Технічний прогрес та ефективність виробництва. – Харків : НТУ "ХПІ". – 2013. – № 22 (995). – С. 74–82.
17. Розенберг Дж. М. Инвестиции: Терминологический словарь / Дж. М. Розенберг. – М. : ИНФРА-М, 1997. – 400 с.
18. Журавин С.Г. Исследование факторов капитализации предприятий черной металлургии / С. Г. Журавин, В. Н. Немцев, М. В. Лозовая // Управление риском : Аналитический журнал. – 2010. – № 2. – С. 11–16.
19. Хотинская Г. И. Теория и практика капитализации в условиях рынка / Г. И. Хотинская, Е. В. Гальцева // Собственность и рынок. – 2005. – № 9. – С. 2–5.
20. Матвиенко П. Капитализация как действенный инструмент повышения надежности банковской системы Украины / П. Матвиенко // Экономика Украины. – 2008. – № 1. – С. 42–53.
21. Касумян А. Т. Ресурсна капіталізація підприємств: сутність та методика розрахунку / А. Т. Касумян // Экономика Крыма. – 2010. – № 4 (33). – С. 315–319.
22. Хорунжий М. Й. Капіталізація сільського господарства та сучасна державна аграрна політика України / М.Й. Хорунжий // Економіка АПК. – 2006. – № 7. – С. 64–67.
23. Янчевський В.Л. Економічна сутність капіталізації підприємств та напрями її здійснення / В.Л. Янчевський // Вісник ЖНАЕУ. – 2011. – №2 (29). Т. 2. – С. 308–319.
24. Баліцька В. В. Капітал підприємств України: тенденції, пріоритети : монографія / В. В. Баліцька. – К. : НАН України, ДУ «Ін-т економіки та прогнозування», 2007. – 478 с.
25. Гриценко А.А. Капіталізація економіки: проблеми та перспективи (матеріали семінару) // Економічна теорія. – 2006. – № 2. – С. 91–110.
26. Побурко О.Я. Організація управління капіталізацією господарського комплексу : дис. ... канд. экон. наук : спец. 08.02.03 «Організація управління, планування і регулювання економікою» / П.О. Ярославич. – Львів, 2001. – 178 с.

References

- 1.Oleksenko L.V. Kapitalizatsiia pidpriemstv kharchovoi promyslovosti yak faktor pidvyshchennia konkurentospromozhnosti produktsii, Regionalna ekonomika, 2008, No. 3, pp. 175–181.
- 2.Melnyk L.M. Konkretyzatsiia poniat kapitalizatsii pidpriemstva, Ekonomichni nauky: Visnyk Khmelnyncykogho nacionalnoghogo universytetu, 2009, No. 4, Vol. 3, pp. 24–29.
- 3.Blank I.A. Upravleniju pribyl'ju. Kyjiv, Jel'ga, Nika- Centr, 1998, 544 p.
- 4.Turylo A.A., Ghushko S.V. Udoskonalennja sutnosti kapitalizatsiji pidpriemstva, Visnyk Kryvorizykogho nacionalnoghogo universytetu, 2013, No. 34, pp. 264–266.
- 5.Ghordijenko K.D. Ekonomichnyj tlumachnyj slovnyk. Ponjatijna baza zakonodavstva Ukrajinu u sferi ekonomiky. Kyjiv, KNT, 2007, 360 p.
- 6.Ekonomichna encyklopedija U 3-kh tomakh: T.1. A-K. Ed. by Mochernyj S.V. Ternopilj, Akademija narodnoghogo ghospodarstva, 2000, 683 p.
- 7.Ovsjannikova O.N. Kapitalizatsija promyshlennyh predpriyatij Rossii kak faktor povyshenija ih hozjajstvennoj ustojchivosti. Moskva, 2002, 31 p.
- 8.Slovar' sovremennoj jekonomicheskoy teorii Makmillana. Ed. by D.U. Pirs. Moskva, INFRA-M, 1997, 608 p.
- 9.Bol'shaja Sovetskaja Jenciklopedija. Ed. by A. M. Prohorov. Moskva, Sovetskaja jenciklopedija, 1973, 608 p.

10. Jekonomicheskij slovar'. Ed. by A.N. Azrilijan. Moskva, Institut novej jekonomiki, 2007, 1152 p.
11. Abramov A.E. Rynohnaja kapitalizacija – ponjatje, pokazateli i sfery ih primenenija, Akcionernoe obshhestvo, 2003, No. 3(4), pp. 51-55.
12. Voloshin, D. A., Loktev A. V. Raschet kapitalizacii kompanii i nematerial'nye aktivy v ee formirovanii, Jekonomika i proizvodstvo, 2009, No. 3, pp. 37-43.
13. Moghylova A.Ju. Kapitalizacija pidpryemstv: teorija i praktyka, Ekonomichni nauky: Zbirnyk naukovykh pracj Lucjkogho nacionaljnogho tekhnichnogho universytetu, 2012, No. 9(34), pp. 219-227.
14. Marks K. Kapital. Kritika politicheskoy jekonomii. Moskva, Politizdat, 1967, 908 p.
15. Marks K. Kapital. Kritika politicheskoy jekonomii. Moskva, Politizdat, 1974, 648 p.
16. Samchenko Zh. V. Osoblyvosti zastosuvannja metodiv ocinky rynkovoji kapitalizaciji kompaniji v umovakh perekhodu Ukrajinu na MSFO, Visnyk Nac. tekhn. un-tu "KhPI" : zb. nauk. pr. Temat. vyp. : Tekhnichnyj prohres ta efektyvnistj vyrobnyctva, 2013, No. 22 (995), pp. 74-82.
17. Rozenberg Dzh. M. Investicii: Terminologicheskij slovar'. Moskva, INFRA-M, 1997, 400 p.
18. Zhuravin S.G., Nemcev V. N., Lozovaja M. V. Issledovanie faktorov kapitalizaciji predpriyatij chernoj metallurgii, Upravlenie riskom : Analiticheskij zhurnal, 2010, No.2, pp.11-16.
19. Hotinskaja G.I., Gal'ceva E. V. Teorija i praktika kapitalizacii v uslovijah rynka, Sobstvennost' i rynek, 2005, No. 9, pp. 2-5.
20. Matvienko P. Kapitalizacija kak dejstvennyj instrument povyshenija nadezhnosti bankovskoj sistemy Ukrainy, Jekonomika Ukriany, 2008, No. 1, pp. 42-53.
21. Kasumjan A. T. Resursna kapitalizacija pidpryemstv: sutnistj ta metodyka rozrakhunku, Ekonomyka Kgyta, 2010, No. 4 (33), pp. 315-319.
22. Khorunzhyj M. J. Kapitalizacija siljskogho ghospodarstva ta suchasna derzhavna aghrarna polityka Ukrajinu, Ekonomika APK, 2006, No. 7, pp. 64-67.
23. Janchevsjkyj V.L. Ekonomichna sutnistj kapitalizaciji pidpryemstv ta naprjamy jiji zdijsnennja , Visnyk ZhNAEU, 2011, No. (29), Vol. 2, pp. 308-319.
24. Balicjka V. V. Kapital pidpryemstv Ukrajinu: tendenciji, priorytety. Kyjiv, NAN Ukrajinu, DU «In-t ekonomiky ta prohnozuvannja», 2007, 478 p.
25. Ghrycenko A.A. Kapitalizacija ekonomiky: problemy ta perspektyvy, Ekonomichna teorija, 2006, No. 2, pp. 91-110.
26. Poburko O.Ja. Orghanizacija upravlinnja kapitalizacijeu ghospodarsjkogho kompleksu. Ljviv, 2001, 178 p.

Надійшла 17.11.2014; рецензент: д. е. н. Верхоглядова Н. І.